

Nyt studie skal forbedre hjælpen til familier i sårbare situationer

30 småbørnsfamilier i sårbare situationer fortæller om udfordringer i deres nye forældrerolle, hvilket har givet ny viden om, hvordan samfundet bedre kan nå dem med støttetilbud.

23. januar 2019

"Det blev slået i stykker, hele den illusion om det hyggelige, som vi havde talt om. Jeg var helt ensom. Jeg troede, at jeg kunne ændre det. At jeg kunne gøre et eller andet, så jeg kunne slukke for det der, vi ikke kunne kontrollere".

Sådan fortæller Maja om sin oplevelse som nybagt forælder. Hun er forældre til én af de 60.000 børn, der årligt fødes i Danmark. Fælles for dem er, at de første 1.000 dage i deres liv er afgørende for deres liv, trivsel og udvikling. Men selvom der i dag er målrettede støttetilbud til familier i sårbare situationer i kommuner og en række organisationer, viser erfaringer også, at en del af disse forældre er svære at nå, og at de kun sjældent eller aldrig tager imod støtten.

Derfor har researchvirksomheden Maple i et nyt studie blandt familier i sårbare situationer undersøgt, hvad årsagen til det skyldes, og hvad familierne oplever som udfordringer og motivation i forhold til at blive tilbudt og at tage imod støtte. Studiet er udført med støtte fra Egmont Fonden.

"Studiet Familier i sårbare situationer giver et sjældent indblik i småbørnsfamilier og hvordan de oplever deres egen situation og behov, og det at tage imod støtte. Overordnet set viser studiet, at det ikke er indholdet i tilbud og støttemuligheder til familierne, der er problemet. Det handler mere om forældrenes relation til fagpersoner og om deres selvopfattelse og erkendelse af behovet for hjælp," siger Johanne Staugaard Johansen, direktør i Maple.

Formålet med studiet er at give inspiration til, hvordan offentlige- og civilsamfundsindsatser målrettet småbørnsfamilier bedst muligt kan møde forældrene, og dermed skabe de bedste rammer for børnene så tidligt som muligt.

"Den nye undersøgelse fra Maple bidrager med vigtig viden om sårbare familiers behov og om, hvordan de oplever støtte. Hos Egmont Fonden håber vi, at den nye viden kan bidrage til at forbedre hjælpen til sårbare familier. Vi har tilsluttet os Småbørnsløftets mål om, at de første 1.000 dage af et barns liv skal være præget af trykthed og stimulering. Derfor er det vigtigt at sætte ind med en støtte, som imødekommer familiernes behov allerede fra graviditeten og i den allerførste tid af det lille barns liv", siger Henriette Christiansen, direktør i Egmont Fondens Støtte- og bevillingsadministration.

De store udfordringer for støtte handler om opfattelsen af sårbarhed og om relationen til fagpersoner

Gennem et feltarbejde, hvor 30 småbørnsfamilier i sårbare situationer har fortalt, hvordan de oplever deres situation, behov og udfordringer, er resulteret i følgende tre hovedindsigter:

- 1) **Situationen er sårbar:** Det er ofte overvældende at blive forælder. For nogle er skiftet særligt svært og situationen bliver sårbar, men er ikke en permanent tilstand. Familier i sårbare situationer er en bred gruppe med mange nuancer og forskellige behov. De passer ikke altid ind i støttesystemets kasser, og det kan være en udfordring at få den rette hjælp til rette tid.
- 2) **Erkendelsen er svær:** Forældrenes forestillinger om familielivet stemmer ofte ikke overens med virkeligheden, og det kan ende i kriser. Forældrene har et stærkt ønske om at føle sig normale og som gode forældre. For mange er behovet for støtte et tabu, og det kan være en svær erkendelse at have brug for hjælp.
- 3) **Frygten for konsekvenser:** Den gode relation mellem familier og fagpersoner er afgørende for vellykket støtte. Relationen er skrøbelig og udfordres især, når familierne oplever skjulte agendaer, overvågning og formynderi. Mistillid gør, at forældrene frygter for konsekvenserne ved at åbne op for fagpersoner – og den ultimative frygt er at få fjernet barnet.

Lillian Bondo, formand for Jordemoderforeningen, er særligt overrasket over, *"at man som jordemoder måske ikke går fri af at blive betragtet som en myndighedsperson",* og at der kan være *"en angst for, at det, man deler med sin jordemoder eller sin sundhedsplejerske, er noget, der på et eller andet tidspunkt kan blive brugt imod én. Og det, synes jeg, er utrolig vigtigt, at vi får arbejdet med".*

Muligheden for at styrke familieindsatser

I dag offentliggøres studiet 'Familier i sårbare situationer' til en konference gennem Småbørnsløftet, hvor over 100 løftegivere arbejder for at løfte den tidlige indsats i Danmark. Her indgår studiet som en del af en debat om muligheder for at styrke forældre- og familierettede indsatser, der understøtter de helt små børns trivsel og udvikling. Studiet har tidligere også været præsenteret for Kvalitetsforum for Dagtilbud, der ledes af Børne- og Socialminister Mai Mercado.

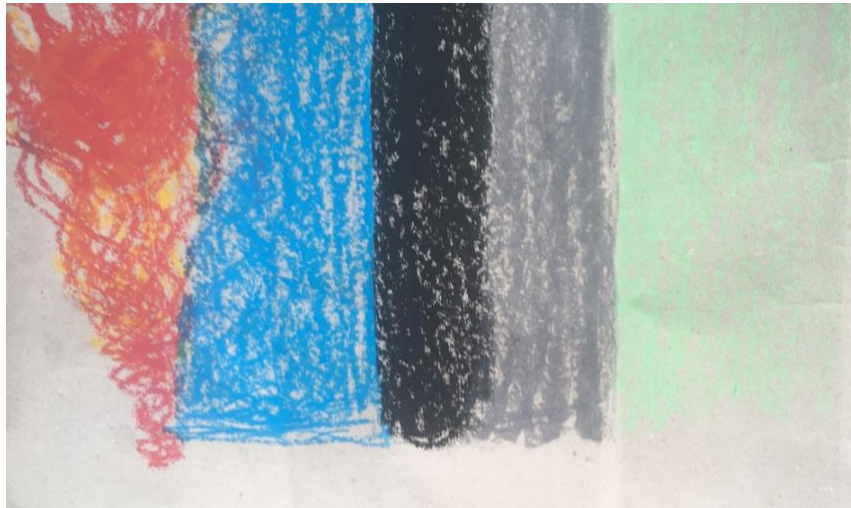
Maple har lavet feltarbejde blandt 30 familier – både gravide og familier med børn fra 0-3 år – og 20 fagprofessionelle inden for småbørnsområdet. Gennem interviews, observationer og tegneøvelser har Maple fået indblik i deres hverdag, familieliv, rutiner, behov og udfordringer, og særligt hvad familierne oplever som udfordringer og motivation i forhold til at blive tilbudt og at tage imod støtte.

Studiet er tilgængeligt via forskellige filmformater og i en kort rapport, der kan ses og downloades [her](#). Læs mere om Småbørnsløftets konference [her](#).

For mere information

Catja Nilsson, seniorkonsulent hos Maple, cn@maplecph.dk, tlf. 6165 7044

Marie Andergren, kommunikationschef i Egmont Fondens Støtte- og bevillingsadministration, maa@egmontfonden.dk, tlf. 2491 5652

Familierne har tegnet situationen, hvor de blev tilbudt støtte eller oplevede et behov for støtte. Her forklarer Maja, en mor, om sin tegning: "Jeg synes egentlig, at den der ildebrand, den startede nærmest, fra da han kom. Det blev slået i stykker, hele den illusion om det hyggelige, som vi havde talt om. Jeg var helt ensom. Jeg troede, at jeg kunne ændre det. At jeg kunne gøre et eller andet, så jeg kunne slukke for det der, vi ikke kunne kontrollere."